



UDK 336.2

# Oporezivanje sporednog zanimanja i domaće radinosti

Krešimir Vranar, dipl. oec.

Porezi

Obrtničke djelatnosti mogu se uz propisane uvjete obavljati i kao domaća radinost ili kao sporedno zanimanje. U članku autor pojašnjava **što je domaća radinost, odnosno sporedno zanimanje** te piše o paušalnom oporezivanju dohotka kod obavljanja djelatnosti domaće radinosti i sporednog zanimanja.

Fizičke osobe mogu obavljati obrtničke djelatnosti iz čl. 2. st. 1. Zakona o obrtu<sup>1</sup> i kao domaću radinost ili kao sporedno zanimanje samo osobnim radom **na temelju odobrenja** koje izdaje mjesno nadležni ured državne uprave u županiji, odnosno nadležni ured Grada Zagreba (čl. 49. st. 1. Zakona o obrtu).

Domaću radinost ili sporedno zanimanje **ne može** obavljati osoba koja obavlja registriranu samostalnu djelatnost obrta ili slobodnog zanimanja prema posebnim propisima ili samostalnu djelatnost poljoprivrede i šumarstva od koje dohodak ili dobit utvrđuje na temelju poslovnih knjiga prema posebnim propisima, a obveznik je PDV-a.

Fizičke osobe podnose prijavu za izdavanje odobrenja za obavljanje domaće radinosti ili sporednog zanimanja mjesno nadležnom uredu državne uprave u županiji, odnosno nadležnom uredu Grada Zagreba koji o tome vode evidenciju. Upis svake promjene u evidenciju obavlja se rješenjem. Izvršno rješenje mjesno nadležni ured državne uprave u županiji, odnosno nadležni ured Grada Zagreba dostavit će Ministarstvu financija – Poreznoj upravi i nadležnoj područnoj ustrojstvenoj jedinici Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (čl. 49. st. 5. Zakona o obrtu).

Pod **domaćom radinošću**, prema čl. 50. st. 1. Zakona o obrtu, razumijeva se izrada proizvoda koju obavlja fizička osoba kod kuće osobnim radom, ako ispunjava uvjete iz propisa kojima se uređuje pojedina djelatnost. U prijavi mjesno nadležnom uredu državne uprave u županiji, odnosno nadležnom uredu Grada Zagreba, fizička osoba mora navesti proizvode koje će izrađivati u domaćoj radinosti.

Fizička osoba može obavljati domaću radinost ako udovoljava posebnom uvjetu stručne osposobljenosti, odgovarajućeg srednje strukovnog obrazovanja ili položenog majstorskog ispita, ako obavlja djelatnost s popisa vezanih obrta.

Prestanak obavljanja domaće radinosti fizička osoba prijavljuje mjesno nadležnom uredu državne uprave u županiji, odnosno nadležnom uredu Grada Zagreba koji o tome donosi rješenje i po njegovoj

izvršnosti briše domaću radinost iz evidencije odobrenja za obavljanje domaće radinosti (čl. 50. st. 4. Zakona o obrtu).

Pod **sporednim zanimanjem**, prema čl. 51. st. 1. Zakona o obrtu, razumijeva se obavljanje uslužnih djelatnosti kod kuće osobnim radom, odnosno kod naručitelja usluge. Fizička osoba može obavljati usluge kao sporedno zanimanje ako udovoljava posebnom uvjetu stručne osposobljenosti, odgovarajućeg srednje strukovnog obrazovanja ili položenog majstorskog ispita, ako obavlja djelatnost s popisa vezanih obrta.

Prestanak obavljanja sporednog zanimanja fizička osoba prijavljuje mjesno nadležnom uredu državne uprave u županiji, odnosno nadležnom uredu Grada Zagreba, koji o tome donosi rješenje i po njegovoj izvršnosti briše sporedno zanimanje iz evidencije odobrenja za obavljanje sporednog zanimanja (čl. 51. st. 3. Zakona o obrtu).

Domaća radinost ili sporedno zanimanje može se obavljati **samo osobnim radom**, tj. bez zapošljavanja radnika.



**ističemo...**

Domaću radinost ili sporedno zanimanje, mogu obavljati i **umirovljenici** te im se u ovom slučaju neće obustaviti isplata mirovine.

Za obavljanje domaće radinosti ili sporednog zanimanja fizička osoba **mora imati odobrenje** iz čl. 49. st. 1. Zakona o obrtu, koje izdaje mjesno nadležni ured državne uprave u županiji, odnosno nadležni ured Grada Zagreba, na području prebivališta odnosno boravišta fizičke osobe koja obavlja domaću radinost ili sporedno zanimanje (čl. 52. st. 1. Zakona o obrtu).

<sup>1</sup> Zakon o obrtu (Nar. nov., br. 143/13 – 41/20 – ispr.)

**ističemo...**

Fizičke osobe, koje obavljaju djelatnost domaće radinosti ili sporednog zanimanja, imaju **ograničenje u vezi visine primitaka** ostvarenih obavljanjem djelatnosti domaće radinosti ili sporednog zanimanja za koje imaju odobrenje. Naime, kod obavljanja djelatnosti domaće radinosti ili sporednog zanimanja mogu se ostvariti **bruto primitci** koji ne prelaze iznos od 10 bruto prosječnih mjesečnih plaća u kalendarskoj godini u kojoj se obavlja djelatnost.

Prosječna mjesečna bruto-plaća po zaposlenome u pravnim osobama Republike Hrvatske za 2021. iznosila je 9.537,00 kn<sup>2</sup>. Stoga, fizička osoba kod obavljanja djelatnosti domaće radinosti ili sporednog zanimanja tijekom 2022., **može ostvariti primitke do najviše 95.370,00 kn** (9.537,00 kn x 10).

**ističemo...**

Ako fizička osoba, koja obavlja djelatnost domaće radinosti ili sporednog zanimanja, zadovoljava propisane navedene uvjete o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti, po rješenju nadležne Porezne uprave **plaća paušalni porez na dohodak**.

Ističemo, da porezni obveznik koji želi prijeći na utvrđivanje dohotka u paušalnom iznosu od obavljanja samostalne djelatnosti te koji počinje obavljati samostalnu djelatnost za koju će utvrđivati dohodak u paušalnom iznosu, obvezan je Poreznoj upravi nadležnoj prema mjestu prebivališta ili uobičajenog boravišta podnijeti prijavu u Registar poreznih obveznika – **Obrazac RPO**.

U slučaju da fizička osoba, koja obavlja djelatnost domaće radinosti ili sporednog zanimanja, u kalendarskoj godini ostvari primitke koji **prelaze iznos** 10 bruto prosječnih mjesečnih plaća obvezna je:

- od 1. siječnja iduće kalendarske godine **prestat** s obavljanjem djelatnosti domaće radinosti ili sporednog zanimanja te
- do 15. siječnja iduće kalendarske godine podnijeti **pisani zahtjev** nadležnom uredu državne uprave koje je izdalo odobrenje za obavljanje djelatnosti domaće radinosti ili sporednog zanimanja.

Na temelju pisanog zahtjeva fizičke osobe nadležni ured državne uprave donosi rješenje o prestanku obavljanja djelatnosti domaće radinosti ili sporednog zanimanja.

Također, ako tijekom tekuće kalendarske godine, fizička osoba prestane obavljati djelatnosti domaće radinosti ili sporednog zanimanja ili ako prestanu uvjeti prema kojima se je domaća radinost ili sporedno zanimanje moglo obavljati, fizička osoba je **obvezna u roku od 15 dana** od dana nastalih promjena podnijeti **pisani zahtjev** nadležnom uredu državne uprave za prestanak obavljanja djelatnosti domaće radinosti ili sporednog zanimanja.

Skrećemo pozornost da se fizička osoba, koja je prestala obavljati djelatnosti domaće radinosti ili sporednog zanimanja, može tijekom kalendarske godine ili od 1. siječnja iduće godine prijaviti u Registar poreznih obveznika – Obrazac RPO i utvrđivati dohodak od samostalne djelatnosti temeljem propisanih poslovnih knjiga.

Prijavu za obavljanje samostalne djelatnosti i utvrđivanju dohotka na temelju propisanih poslovnih knjiga, fizička osoba podnosi nad-

ležnoj Poreznoj upravi u roku od 8 dana od dana početka obavljanja samostalne djelatnosti (čl. 87. st. 4. Zakona o porezu na dohodak<sup>3</sup>).

U nastavku pojašnjavamo uvjete za paušalno oporezivanje djelatnosti domaće radinosti ili sporednog zanimanja.

**1. Uvjeti za paušalno oporezivanje**

Obveznik poreza na dohodak kojemu se dohodak može utvrđivati u paušalnom iznosu je i fizička osoba koja ostvaruje primitke od obavljanja samostalne djelatnosti obrta tj. djelatnosti domaće radinosti ili sporednog zanimanja koja ispunjava sljedeće uvjete:

- 1) da nije obveznik PDV-a prema zakonu kojim se uređuje porez na dodanu vrijednost i
- 2) da po osnovi te djelatnosti u poreznom razdoblju ne ostvaruje ukupan godišnji primitak veći od iznosa propisanog za obvezni ulazak u sustav PDV-a prema zakonu kojim se uređuje PDV<sup>4</sup>

Fizičke osobe, koje su paušalno oporezovane, a obavljaju djelatnosti domaće radinosti ili sporednog zanimanja u 2022. mogu **ostvariti primitke do najviše 95.370,00 kn**.

Porezni obveznik koji obavlja samostalnu djelatnost iz čl. 29. Zakona o porezu na dohodak, od koje dohodak utvrđuje na temelju propisanih poslovnih knjiga prema čl. 30. – 35. Zakona o porezu na dohodak, **ne može istodobno** po osnovi te djelatnosti dohodak i porez na dohodak utvrđivati u paušalnom iznosu.

Ako porezni obveznik koji obavlja djelatnost domaće radinosti ili sporednog zanimanja iz čl. 2. st. 1. Pravilnika, od koje dohodak utvrđuje u paušalnom iznosu, uz tu djelatnost u tijeku poreznog razdoblja započne obavljati i novu djelatnost od koje dohodak može utvrđivati u paušalnom iznosu, obavljanje nove djelatnosti smatra se, u smislu Pravilnika, proširenjem samostalne djelatnosti od koje se utvrđuje dohodak i porez na dohodak u paušalnom iznosu, ali uz uvjet da ukupni godišnji primitak ne prelazi iznos od **95.370,00 kn**.

**2. Utvrđivanje godišnjeg paušalnog dohotka**

Godišnji paušalni dohodak za samostalnu djelatnost iz čl. 2. st. 1. i 7. Pravilnika **utvrđuje se**:

- 1) u iznosu 12.750,00 kn što je razlika između primitka u iznosu 85.000,00 kn i porezno priznatih izdataka u visini 85%, ako porezni obveznik u poreznom razdoblju ostvaruje ukupni godišnji primitak do 85.000,00 kn,
- 2) u iznosu 17.250,00 kn što je razlika između primitka u iznosu 115.000,00 kn i porezno priznatih izdataka u visini 85%, ako porezni obveznik u poreznom razdoblju ostvaruje ukupni godišnji primitak iznad 85.000,00 kn do 115.000,00 kn,
- 3) u iznosu 22.425,00 kn što je razlika između primitka u iznosu 149.500,00 kn i porezno priznatih izdataka u visini 85%, ako porezni obveznik u poreznom razdoblju ostvaruje ukupni godišnji primitak iznad 115.000,00 kn do 149.500,00 kn,
- 4) u iznosu 34.500,00 kn što je razlika između primitka u iznosu 230.000,00 kn i porezno priznatih izdataka u visini 85%, ako porezni obveznik u poreznom razdoblju ostvaruje ukupni godišnji primitak iznad 149.500,00 kn do 230.000,00 kn,
- 5) u iznosu 45.000,00 kn što je razlika između primitka u iznosu 300.000,00 kn i porezno priznatih izdataka u visini 85%, ako porezni obveznik u poreznom razdoblju ostvaruje ukupni godišnji primitak iznad 230.000,00 kn do 300.000,00 kn (čl. 3. st. 1. Pravilnika).

3 Zakon o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 115/16 – 138/20)

4 Odredba Pravilnika o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti (Nar. nov., br. 1/20 i 1/21; u nastavku: Pravilnik)



Godišnji paušalni dohodak jest i **godišnja porezna osnovica za utvrđivanje godišnjeg paušalnog poreza.**

Porezno priznati izdaci uključuju sve nastale izdatke i iznos izdatka za uplaćene doprinose za obvezna osiguranja po posebnim propisima.

Skrećemo pozornost da u slučaju nastanka porezne obveze (početka obavljanja samostalne djelatnosti) odnosno prestanka porezne obveze (prestanka obavljanja samostalne djelatnosti ili prestanka uvjeta za utvrđivanje dohotka i poreza na dohodak u paušalnom iznosu) tijekom poreznog razdoblja, godišnji paušalni dohodak utvrđuje se razmjerno broju mjeseci obavljanja djelatnosti i to u korist poreznog obveznika, a dohodovni razred utvrđuje se na način da se od prosječnog primitka ostvarenog tijekom poreznog razdoblja u kojem se djelatnost obavlja (ukupni primitak podijeljen s brojem mjeseci obavljanja djelatnosti) utvrđuje godišnji primitak množenjem prosječnog primitka s 12 mjeseci. Na isti način paušalni dohodak se utvrđuje i za registrirani sezonski obrt (čl. 3. st. 4. i 5. Pravilnika).

U broj mjeseci obavljanja samostalne djelatnosti računa se svaki puni (cijeli) kalendarski mjesec u kojemu je obveznik obavljao samostalnu djelatnost i posljednji mjesec bez obzira na broj dana obavljanja samostalne djelatnosti u tom mjesecu.

**ističemo...**

Iznos godišnjeg paušalnog dohotka, godišnji i mjesečni iznos paušalnog poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak utvrđuju se temeljem podnesenog izvješća iz čl. 7. Pravilnika.

Iznimno godišnji paušalni porez na dohodak utvrđuje se rješenja u slučaju početka obavljanja djelatnosti i to primjenom porezne stope iz čl. 82. st. 5. Zakona o porezu na dohodak (**porezna stopa od 10%** od 1.1.2021.) na godišnji paušalni dohodak utvrđen čl. 3. Pravilnika.

**ističemo...**

Dakle, godišnji paušalni porez na dohodak za fizičke osobe koje obavljaju djelatnosti domaće radinosti ili sporednog zanimanja iznosi najviše 1.275,00 kn (12.750,00 kn x 10%), ako porezni obveznik u poreznom razdoblju ostvaruje ukupni godišnji primitak do 85.000,00 kn, odnosno 1.725,00 kn (17.250,00 kn x 10%), ako porezni obveznik u poreznom razdoblju ostvaruje ukupni godišnji primitak iznad 85.000,00 kn do 115.000,00 kn.

Iznos godišnjeg paušalnog poreza na dohodak povećava se i za prirez porezu na dohodak koji je uveden odlukom jedinice lokalne samouprave prema prebivalištu ili uobičajenom boravištu poreznog obveznika.

Mjesečni paušalni porez na dohodak utvrđuje se na način da se godišnji paušalni porez na dohodak podijeli na 12 mjeseci odnosno na razmjerni broj mjeseci poreznog razdoblja (kalendarske godine) u kojima porezni obveznik obavlja samostalnu djelatnost.

**ističemo...**

Mjesečni paušalni porez na dohodak za fizičke osobe koje obavljaju djelatnosti domaće radinosti ili sporednog zanimanja iznosi 106,25 kn (1.275,00 kn : 12), odnosno 143,75 kn (1.725,00 kn : 12), a uvećava se za uvedeni prirez porezu na dohodak u mjestu prebivališta poreznog obveznika.

Porezna uprava rješenjem osobito utvrđuje iznos godišnjeg paušalnog dohotka, godišnji i mjesečni iznos paušalnog poreza na dohodak i prireza porezu te rokove plaćanja paušalnog poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak. Rješenje donosi nadležna ispostava područnog ureda Porezne uprave prema prebivalištu ili uobičajenom boravištu poreznog obveznika, a vrijedi do donošenja novog rješenja.

Rješenjem utvrđen godišnji paušalni porez na dohodak i prirez porezu je **konačan**, pa porezni obveznik po toj osnovi **ne može podnijeti godišnju poreznu prijavu.**

**3. Plaćanje paušalnog poreza**

Godišnji paušalni porez na dohodak i prirez porezu na dohodak **plaća se tromjesečno, do posljednjeg dana** svakog tromjesečja, u iznosu koji je umnožak broja mjeseci tromjesečja za koje je obveza utvrđena i utvrđenog paušalnog mjesečnog poreza na dohodak sukladno čl. 4. st. 3. Pravilnika.

**ističemo...**

Za fizičke osobe koje obavljaju djelatnosti domaće radinosti ili sporednog zanimanja tromjesečni iznos paušalnog poreza na dohodak je 431,25 kn (143,75 kn x 3), za ukupni godišnji primitak iznad 85.000,00 kn do 115.000,00 kn, a uvećava se za uvedeni prirez porezu na dohodak u mjestu prebivališta poreznog obveznika, npr. za Zagreb tromjesečni iznos paušalnog poreza na dohodak uvećan za prirez je 431,25 kn (431,25 kn x 18% = 77,63; 431,25 kn + 77,63 kn = 508,88 kn).

Dakle, najviši tromjesečni iznos paušalnog poreza na dohodak iznosi 508,88 kn.

U nastavku dajemo usporedni pregled osnovica paušalnog poreza i obveza uplate poreza na dohodak i prireza (18%) u paušalnom iznosu za 2020. i 2022. godinu.

**Objavite svoje financijske izvještaje u RiPup-u**

Tablica 1. Obveza uplate poreza na dohodak i prireza na dohodak u paušalnom iznosu

Ostvareni ukupni primici – kn	Godišnji paušalni porez na dohodak (12%)	Godišnji paušalni porez i prirez porezu na dohodak	Godišnji paušalni porez na dohodak (10%)	Godišnji paušalni porez i prirez porezu na dohodak	Razlika
	2020. godina		2022. godina		
0,00 do 85.000,00	1.530,00	1.805,40	1.275,00	1.504,50	- 300,90
85.000,01 do 115.000,00	2.070,00	2.442,60	1.725,00	2.035,50	- 407,10
115.000,01 do 149.500,00	2.691,00	3.175,38	2.242,50	2.646,15	- 529,23
149.500,01 do 230.000,00	4.140,00	4.885,20	3.450,00	4.071,00	- 814,20
230.000,01 do 300.000,00	5.400,00	6.372,00	4.500,00	5.310,00	- 1.062,00

Zbog smanjenja stope od 1.1.2021. na 10% porezni obveznici plaćaju manji iznos poreza na dohodak i prireza na dohodak u paušalnom iznosu.

Porezni obveznik uplaćuje paušalni porez na uplatni račun poreza na dohodak i prireza poreza na dohodak grada/općine prema svom prebivalištu ili uobičajenom boravištu, a prema Napatku o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba u 2022.<sup>5</sup>

Razlika za uplatu manje uplaćenog paušalnog poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak za proteklu kalendarsku godinu utvrđena temeljem Obrascia PO-SD sukladno čl. 6. st. 3. Pravilnika, plaća se u roku propisanom čl. 82. st. 5. Zakona o porezu na dohodak, tj. plaće se najkasnije s danom podnošenja izvješća (Obrazac PO-SD).

Poreznim obveznicima kojima je temeljem izvješća iz čl. 7. Pravilnika utvrđena razlika za povrat, više plaćeni paušalni porez na dohodak i prirez porezu na dohodak za proteklu kalendarsku godinu, vraća se na njihov zahtjev ili se uračunava u obvezu za iduće razdoblje, sukladno Zakonu o porezu na dohodak.

#### 4. Plaćanje obveznih doprinosa

Porezni obveznik, koji obavlja samostalnu djelatnost, tj. djelatnost domaće radinosti ili sporednog zanimanja, i s te osnove porez na dohodak plaća u paušalnom iznosu, obveznik je plaćanja i doprinosa (čl. 69. Zakona o doprinosima<sup>6</sup>).

Osnovica za obračun doprinosa obrtnika, koji porez na dohodak plaćaju u paušalnom iznosu, jednaka je umnošku iznosa prosječne plaće i koeficijenta 0,4.

Za 2022. mjesečna osnovica doprinosa iznosi 3.814,80 kn (9.537,00 kn x 0,4). Iznos mjesečne osnovice od 3.814,80 kn za obračun obveznih doprinosa propisan je čl. 7. Naredbe o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2022.<sup>7</sup>

Obvezu plaćanja doprinosa utvrđuje nadležna Porezna uprava za svako obračunsko razdoblje. Porezni obveznik, koji obavlja samostalnu djelatnost i s te osnove porez na dohodak plaća u paušalnom iznosu, plaća sljedeće doprinose:

- mirovinsko osiguranje:
- osiguranici samo I. stupa – 20%,
- osiguranici I. i II. stupa – 15% + 5%,
- obvezno zdravstveno osiguranje – 16,5%.

Propisani doprinosi plaćaju se najkasnije do 15. - og u mjesecu za prethodni mjesec (čl. 71. Zakona o doprinosima).

#### 5. Poslovne knjige i evidencije

Porezni obveznik, koji obavlja samostalnu djelatnost iz čl. 29. Zakona o porezu na dohodak, obavezan je dohodak utvrđivati na temelju podataka iz poslovnih knjiga i evidencija (čl. 34. st. 1. Zakona o porezu na dohodak).

Za razliku od njega, porezni obveznik koji porez na dohodak od samostalne djelatnosti plaća u paušalnom iznosu (u nastavku: porezni obveznik) **ne vodi poslovne knjige iz čl. 34. Zakona o porezu na dohodak**, osim evidencije o prometu – **Obrazac KPR** u skladu s čl. 46. Pravilnika o porezu na dohodak<sup>8</sup> i čl. 7. Pravilnika.



**ističemo...**

Dakle, fizičke osobe koje obavljaju djelatnosti domaće radinosti ili sporednog zanimanja, a paušalno su oporezovane, također su obvezne voditi samo **Obrazac KPR**.

Porezni obveznik obavezan je u Obrazac KPR evidentirati iznose **naplaćene u gotovini** i iznose **naplaćene bezgotovinskim putem**.

Obrazac KPR je evidencija u koju se na kraju radnog dana, a najkasnije prije početka idućega radnog dana, upisuju primici naplaćeni u gotovu novcu, čekovima i primici naplaćeni bezgotovinskim putem.

5 Napatuk o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba u 2022. (Nar. nov., br. 15/22 i 18/22)

6 Zakon o doprinosima (Nar. nov., br. 84/08 – 106/18)

7 Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2022. godinu (Nar. nov., br. 127/21)

8 Pravilnik o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 10/17 – 1/21)



U Obrazac KPR unose se opći podaci o poreznom obvezniku te sljedeći podaci:

- redni broj (stupac 1),
- nadnevak ostvarivanja gotovinskog/bezgotovinskog primitka (stupac 2),
- broj temeljnice (stupac 3),
- opis isprava o primicima u gotovini u skladu s odredbama Pravilnika o porezu na dohodak (stupac 4),
- iznos naplaćen u gotovini (stupac 5),
- iznos naplaćen u čekovima i bezgotovinski primici (stupac 6) i
- ukupno – zbroj iznosa iz stupaca 5 i 6 (stupac 7).

Porezni obveznik obavezan je za svaku isporuku i obavljenju uslugu **izdati račun** propisanog sadržaja u skladu s odredbama čl. 48. st. 4. Pravilnika o porezu na dohodak (čl. 7. st. 3. Pravilnika).

Račun se izdaje u najmanje dva primjerka, od kojih se jedan uručuje kupcu, a drugi služi poreznom obvezniku kao isprava za evidentiranje u Obrascu KPR.

Račun obvezno sadrže **najmanje sljedeće podatke**:

- o izdavatelju (naziv radnje, podatke o vlasniku, a osobito ime i prezime, osobni identifikacijski broj, adresu prebivališta ili uobičajenog boravišta)
- nadnevak izdavanja računa
- broj računa
- naziv robe ili usluge
- jediničnu cijenu
- ukupni iznos računa
- te ostale podatke prema propisima o fiskalizaciji.

Ističemo da prema odredbama čl. 9. st. 1. Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom<sup>9</sup> i Pravilnika o fiskalizaciji u prometu gotovinom<sup>10</sup>, uz elemente računa propisane Pravilnikom o porezu na dohodak i Općeg poreznog zakona<sup>11</sup>, račun treba sadržavati i sljedeće podatke:

- 1) vrijeme izdavanja računa (sat i minuta),
- 2) oznaku operatera (osobe) na naplatnom uređaju,
- 3) oznaku načina plaćanja računa – novčanice, kartica, ček, transakcijski račun, ostalo,
- 4) jedinstveni identifikator računa i
- 5) zaštitni kod izdavatelja obveznika fiskalizacije.

Iznimno od čl. 62. st. 1. OPZ-a, računi se **ne moraju ispostavljeti** ako se promet ostvaruje od priređivanja lutrijskih igara, igara kladjenja, igara u casinima te na automatima za igre na sreću i zabavu, ako se pretežni dio vrijednosti prometa odnosi na maloprodaju dnevnog tiska, duhana i duhanskih prerađevina, maraka i drugih poštanskih vrijednosnica, ako se prodaja obavlja putem automata, ako se vlastiti poljoprivredni proizvodi proizvedeni na vlastitom obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu izravno prodaju krajnjem potrošaču u proizvodnim objektima seljačkih ili obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, ako se prodaja vlastitih poljoprivrednih proizvoda obavlja na tržnicama i otvorenim prostorima.

Prodajom na tržnicama i otvorenim prostorima smatra se isključivo prodaja vlastitih poljoprivrednih proizvoda krajnjem potrošaču koja se obavlja na neki od sljedećih načina:

- na štandovima i klupama na tržnicama na malo,
- na štandovima i klupama izvan tržnica na malo (čl. 64. OPZ-a).

Fizičke osobe koje obavljaju djelatnosti domaće radinosti ili sporednog zanimanja a paušalno su oporezovani smatraju se malim obveznicima fiskalizacije i imaju **sljedeće obveze**:

- 1) internim aktom opisati poslovni prostor u kojem se obavlja djelatnost i oznaku operatera – osoba koje su ovlaštene za ispostavljanje računa,
- 2) prije nastanka obveze fiskalizacije u Poreznoj upravi ovjeriti propisanu uvezanu knjigu računa. Od početka svake godine računni počinju od broja 1,
- 3) račune za promet u gotovini **izdavati isključivo** iz uvezane knjige računa,
- 4) u poslovnom prostoru (zatvorenom) na vidnom mjestu istaknuti obavijest o obvezi izdavanja računa te obvezi kupca da preuzme i zadrži izdani račun,
- 5) donijeti odluku o visini blagajničkog maksimuma.

Ističemo da su mali obveznici fiskalizacije morali najkasnije do 1.7.2017. prije početka izdavanja računa za promet u gotovini **preko naplatnih (fiskalnih) uređaja** poduzeti i sljedeće radnje:

- Od Fina-e nabaviti digitalni certifikat koji se u postupku fiskalizacije koristi za elektroničko potpisivanje elemenata računa te za identifikaciju obveznika fiskalizacije prilikom elektroničke razmjene podataka s Poreznom upravom.
- Prilagoditi postojeće naplatne uređaje ili nabaviti elektroničke naplatne uređaje s programom koji omogućuje elektroničko potpisivanje elemenata računa i elektroničku razmjenu podataka s Poreznom upravom.
- Poreznoj upravi, prije početka provedbe postupka fiskalizacije računa, elektroničkim putem dostaviti podatke o poslovnom prostoru u kojem se obavlja obrtnička djelatnost.
- Obveznik fiskalizacije radi provedbe postupka fiskalizacije izdavanja računa dužan je izdavati račune isključivo putem elektroničkih naplatnih uređaja.
- Imati u pripremi uvezanu knjigu računa, ovjerenu u nadležnoj ispostavi Porezne uprave, ako dođe do potpunog prestanka rada elektroničkog naplatnog uređaja, obveznik fiskalizacije izdaje račun koji mora biti uvezan u posebnu knjigu računa. Uvezanu knjigu računa, prije početka upotrebe, ovjerava Ministarstvo financija, Porezna uprava.



### ističemo...

Znači, najkasnije od 1.7.2017. bivši „mali obveznici fiskalizacije“ kod naplate prometa u gotovini postupaju na istovjetan način kao i svi drugi obveznici fiskalizacije, primjenjujući odredbe Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom te OPZ-a u cijelosti bez izuzetaka.

Fizičke osobe koje obavljaju djelatnost domaće radinosti ili sporednih zanimanja

račune ispostavljene za isporučena dobra ili obavljene usluge pravnim osobama te fizičkim osobama, koji dohodak utvrđuju na temelju poslovnih knjiga, moraju **naplaćivati putem žiro računa** sukladno čl. 86. st. 1. Zakona o porezu na dohodak i čl. 92. st. 1. Pravilnika o porezu na dohodak.

Naime, u skladu s čl. 86. Zakona o porezu na dohodak, tijela državne uprave i sudbene vlasti te druga državna tijela i službe jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, zavodi, neprofitne organizacije, poduzetnici – pravne i fizičke osobe obavljaju isplate primitaka fizičkim osobama, na njihov žiro račun kod banke, jer fizičke osobe koje obavljaju djelatnosti domaće radinosti ili sporednog zanimanja, obavljaju obrtničke djelatnosti.

- Iznimno od odredbe čl. 92. st. 1. stavka 1. Pravilnika o porezu na dohodak, isplate primitka do 5.000,00 kn po jednom ra-

9 Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Nar. nov., br. 133/12 - 138/20)

10 Pravilnik o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Nar. nov., br. 146/12 - 144/21)

11 Opći porezni zakon (Nar. nov., br. 115/16 - 42/20; u nastavku: OPZ)

čunu fizičkim osobama koje obavljaju samostalnu djelatnost mogu se izvršiti u gotovu novcu (čl. 92.st. 7. Pravilnika o porezu na dohodak).

Napominjemo da za razliku od računa naplaćenih gotovinom, računi koji se naplaćuju putem transakcijskog računa kod banke, **ne moraju** sadržavati podatke o jedinstvenom identifikatoru računa i zaštitnom kodu izdavatelja obveznika fiskalizacije, budući se isti **ne šalju** internetskom vezom Poreznoj upravi na fiskalizaciju.

## 5.1. Obrazac PO-SD

Porezni obveznik/nositelj zajedničke djelatnosti, koji porez na dohodak od samostalne djelatnosti plaća u paušalnom iznosu, obavezan je prema evidenciji o prometu (Obrascu KPR) **najkasnije petnaest (15) dana** po isteku kalendarske godine **podnijeti** nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema svom prebivalištu/uobičajenom boravištu **Izvjeshće o paušalnom dohotku od samostalnih djelatnosti i uplaćenom paušalnom porezu na dohodak i prirezu poreza na dohodak** (Obrazac PO-SD), (čl. 7. st. 4. Pravilnika).

Obrazac PO-SD sadržava podatke o:

- poreznom obvezniku/nositelju zajedničke djelatnosti: ime i prezime, adresa prebivališta/ uobičajenog boravišta (mjesto, ulica i kućni broj), osobni identifikacijski broj (pod I.),
- djelatnosti: naziv i vrsta djelatnosti, adresa obavljanja djelatnosti (mjesto, ulica i kućni broj), područje Grada Vukovara, potpomognuta područja jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. skupinu po stupnju razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske i otoci I. skupine, razdoblje obavljanja djelatnosti (pod II.),
- ostvarenim primicima od pojedinačne djelatnosti (pod III.) i to:
  - iznos ukupno naplaćenih primitaka u gotovini (stupac 1)
  - iznos ukupno naplaćenih primitaka bezgotovinskim putem (stupac 2)
  - iznos ukupno naplaćenih primitaka u gotovini i bezgotovinskim putem (stupac 3),
  - godišnjem paušalnom porezu na dohodak od pojedinačne djelatnosti i broju mjeseci obavljanja djelatnosti (pod IV.),
  - godišnjem paušalnom porezu na dohodak od zajedničke djelatnosti i broju mjeseci obavljanja djelatnosti (pod V.)
  - ukupni godišnji paušalni dohodak (pod VI.)
  - obračun paušalnog poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak (pod VII.) i to:
    - 1) iznos obveze paušalnog poreza na dohodak (redak 1.)
    - 2) iznos prireza poreza na dohodak i prosječna stopa prireza porezu na dohodak (redak 2.)
    - 3) iznos ukupnog paušalnog poreza na dohodak i prirez porezu na dohodak (redak 3.)
    - 4) iznos umanjenja paušalnog poreza na dohodak za područje Grada Vukovara i potpomognutih područja jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. skupinu i otoka I. skupine (redak 4.)
    - 5) iznos ukupne obveze paušalnog poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak nakon umanjenja (redak 5.)
    - 6) iznos ukupno uplaćenog paušalnog poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak (redak 6.)
    - 7) iznos razlike za uplatu/povrat (redak 7.)
    - 8) iznos mjesečnog paušalnog poreza i prireza porezu na dohodak (redak 8.)

Također, nositelj zajedničke djelatnosti, koji porez na dohodak od zajedničke samostalne djelatnosti utvrđuje u paušalnom iznosu, obavezan je najkasnije 15 dana po isteku kalendarske godine pod-

nijeti nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema svom prebivalištu/uobičajenom boravištu **Izvjeshće nositelja o paušalnom dohotku od zajedničke samostalne djelatnosti i supoduzetnicima u zajedničkoj djelatnosti** od \_\_\_ do \_\_\_ godini (Obrazac PO-SD-Z).

Obrazac PO-SD i Obrazac PO-SD-Z sastavni su dijelovi Pravilnika.



### ističemo...

**Obrazac PO-SD** obvezne su podnijeti nadležnoj ispostavi Porezne uprave i fizičke osobe koje obavljaju djelatnosti **domaće radinosti i sporednih zanimanja**.

Fizička osoba koja obavlja djelatnosti domaće radinosti ili sporednih zanimanja, a paušalno je oporezovan, popunjeni Obrazac PO-SD za 2022. podnosi nadležnoj ispostavi Porezne uprave najkasnije do 15.1.2023.

Razlika za uplatu manje uplaćenog paušalnog poreza na dohodak i prireza za proteklu kalendarsku godinu utvrđena temeljem Obrasca PO-SD plaća se s danom podnošenja navedenog izvješća (čl. 6. st. 2. Pravilnika i čl. 82. st. 5. Zakona o porezu na dohodak).

### Primjer 1. - Utvrđivanje nove visine paušalnog poreza na dohodak i prireza temeljem Obrasca PO-SD za 2022.

*Porezni obveznik KV iz Zagreba, koji porez na dohodak plaća paušalno, obavlja djelatnost domaće radinosti i u 2022. ostvario je ukupno 74.000,00 kn primitaka. Od nadležne ispostave Porezne uprave za 2021. dobio je rješenje o utvrđenoj godišnjoj poreznoj osnovici od 12.750,00 kn s obvezom plaćanja godišnjeg paušalnog poreza u iznosu od 1.504,50 kn te prireza u iznosu od 229,50 kn, ukupno 1.504,50 kn (1.275,00 kn = 12.750,00 kn x 10% + 229,50 kn). Porezni obveznik tromjesečno je uplaćivao 376,13 kn.*

*Porezni obveznik je Obrazac PO-SD za 2022. podnio Poreznoj upravi do 15.1.2023.*

### Tablica 2. Izvadak iz Obrasca KPR i uplaćenog poreza na dohodak i prirez porezu na dohodak

Porezno razdoblje	Broj zaposlenih	Primici naplaćeni u gotovini	Primici naplaćeni bezgotovinskim putem	Ukupno naplaćeni primici	Uplaćen porez na dohodak i prirez porezu na dohodak
1.1. - 31.3.	-	10.000,00	40.000,00	50.000,00	376,13
1.4. - 30.6.	-	7.000,00	3.000,00	10.000,00	376,13
1.7. - 30.9.	-	8.000,00	1.000,00	8.000,00	376,13
1.10. - 31.12.	-	1.000,00	5.000,00	6.000,00	376,13
<b>Ukupno</b>	<b>-</b>	<b>26.000,00</b>	<b>49.000,00</b>	<b>74.000,00</b>	<b>1.504,52</b>

Kako je porezni obveznik tijekom 2022. već uplatio godišnji paušalni dohodak u ukupnom iznosu od 1.504,52 kn, podnošenjem Obrasca PO-SD za 2022. nema razlike za uplatu.

Poreznim obveznicima kojima je rješenjem utvrđena razlika za povrat, više plaćeni paušalni porez na dohodak i prirez za proteklu kalendarsku godinu **vraća se na njihov zahtjev** ili im se **uračunava u obvezu za iduće razdoblje**.



